

Stand van zaken leidraad cultuurspecifieke zorg

Wat was ook al weer de bedoeling van deze leidraad? Voor de zomer van 2019 kreeg NOOM de opdracht van VWS om iets te ontwikkelen waarmee structurele aandacht voor zorg aan ouderen met een migratieachtergrond gestimuleerd kan worden. Met de leidraad cultuurspecifieke zorg wordt gestreefd naar verbetering van de kwaliteit van zorg voor ouderen met een migratieachtergrond. Deze leidraad kan ook ingezet worden voor zorgvragen van ouderen die om andere dan etnische verschillen specifieke zorg behoeven. Te denken valt bijvoorbeeld aan verschillen op basis van gender of religie. Bij migrantenouderen, hun sociaal netwerk en bij verschillende professionals wordt verzameld wat er nodig is voor de toolkit die toegevoegd wordt aan de leidraad. Toolkit en leidraad worden opgenomen in het programma Thuis in het verpleeghuis en worden zo ontwikkeld dat ze passen binnen het kwaliteitskader verpleeghuiszorg. Op 10 november as. van 17 uur tot 18.30 uur organiseert NOOM een online expertmeeting en zullen een aantal producten gepresenteerd worden waar we graag de mening van de deelnemers over willen horen. Leest u hier meer over de leidraad activiteiten tot nu.

De Kick-off van de leidraad startte bij Woonzorgcentrum Lâle in Breda waarbij Kamerleden John Kerstens en Corinne Ellemeet, en wethouder Yasemin Çegerek uit Heerde op 7 juni 2019 aanwezig waren.

Ophalen van mogelijk nieuwe inzichten en suggesties

Tijdens tafelgesprekken met oudere migranten, mantelzorgers en vrijwilligers is opgehaald waar volgens hen cultuurspecifieke zorg aan moet voldoen. Dit gebeurde op 26 oktober 2019 in de El Salam moskee in Rotterdam. Een van de conclusies was dat een training gespreksvaardigheden gewenst was om moeilijke onderwerpen als 'wat als het thuis niet meer gaat en het verpleeghuis in beeld komt' aan te snijden.

In gesprek met de zorg

Aan zorgmedewerkers van de woonzorgcentra Raffy, Lâle en de Leystroom in Breda werd de vraag gesteld wat zij van belang achten in de ontwikkeling van tools en een leidraad die bijdragen aan de kwaliteit van cultuurspecifieke zorg. De volgende voorstellen zijn gedaan:

- Organiseren van laagdrempelige ontmoetingen
  - o Hiervoor groepen in de buurt vinden en benaderen
  - o Organiseren van voorlichting en gesprekken in het verpleeghuis
- Verzorgen van rondleidingen voor
  - o Toekomstige bewoners en hun familie
  - o Geïnteresseerde zorginstellingen
- Aandacht voor het traject van thuis naar het verpleeghuis
- Thuiszorg en vrijwilligersorganisaties informeren over cultuurspecifieke zorg

Blended learning modules

Op basis van wat is opgehaald tijdens de eerste gesprekken met oudere migranten en medewerkers in de zorg zijn nu e-learning modules ontwikkeld met als onderwerp het gesprek thuis over 'als het thuis niet meer gaat' en over mantelzorg in het verpleeghuis tijdens de eerste dagen. De modules gaan getest worden in verschillende verpleeghuizen maar ook in de gemeente Rotterdam en Amersfoort. Daar zullen mensen die verbonden zijn aan het sociaal domein gevraagd worden de modules door te nemen. Met de verschillende opbrengsten worden de modules definitief gemaakt en zal er aan het e-learning deel een klassikaal deel ontwikkeld worden. Tezamen vormen ze dan een blended module interculturele communicatie in de zorg. We werken hierin samen met Dialogue Trainer (www.dialoguetrainer.com), die ons ook begeleidt in het didactisch proces. Om in gesprek te kunnen met ouderen die geen digitale communicatiemiddelen tot hun beschikking hebben, worden op dit moment gesprekskaarten gemaakt met dezelfde thema's als die in de e-learning simulaties aan de orde komen.

Training afnemen van interviews

De wensen over zorg, de ervaringen die oudere migranten hiermee hebben, wilden we het liefst ophalen door middel van gesprekstafels. Maar toen kwam corona en konden echte ontmoetingen niet plaatsvinden. Dus zijn we op 22 juni gestart met het online trainen van 16 gespreksbegeleiders die ieder met 2 mantelzorgers en 2 ouderen telefonisch in gesprek zijn gegaan over de vraag 'wat als

het thuis niet meer gaat' en hoe dan het traject eruit 'van thuis naar het verpleeghuis' eruit ziet . Een aantal gesprekken zijn wel live uitgevoerd, met toestemming thuis of bij mooi weer in de buitenlucht. Aan het eind van dit jaar volgt een zelfde training maar dan met de vraag 'waar moet een verpleeghuis aan voldoen wil het goede zorg kunnen bieden aan migrantenouderen'. Ook deze gesprekken zullen helaas weer digitaal of per telefoon plaatsvinden. Maar met de ruim 100 gesprekken die we dan gevoerd hebben, krijgen we een mooie indruk van wat de ouderen zelf belangrijk vinden als zij ondersteuning in de zorg nodig hebben.

Rotterdam, zomer 2020, in gesprek over gezond oud worden in coronatijd

Verskillende overzichten

Mathieu de Greef en Özgül Uysal-Bozkir, leden van de stuurgroep, stellen een actuele literatuurlijst samen met de focus op de begeleiding van thuis naar het verpleeghuis en waar het verpleeghuis aan moet voldoen wil het kwalitatief goede zorg kunnen bieden aan ouderen met een migratieachtergrond. Grace Tanamal heeft verpleeghuizen en woonzorgcentra geïnventariseerd die een vorm van cultuurspecifieke of cultuursensitieve zorg aanbieden. Ook stelt zij een overzicht van bestaande methodieken in het kader van cultuursensitief handelen in de zorg samen. Tanamal neemt tevens de interviews in Amersfoort af in het kader van het onderzoek dat NOOM in opdracht van de gemeente aldaar doet naar de wensen van ouderen met een migratieachtergrond, wat er al aan voorzieningen voor hen zijn en waar de gemeente Amersfoort nog aan bij kan dragen. De verschillende overzichten zullen aan de toolkit bij de leidraad worden toegevoegd.

Waar staan we nu?

Intussen zijn we in gesprek met verschillende organisaties, waaronder V&VN, ActiZ, Vilans, KIS en Pharos over hoe we de leidraad en de daarbij behorende toolkit tot een goed bruikbaar product kunnen maken. Maar ook over hoe we de voorwaarden neer kunnen neerzetten om de producten en de leidraad zo toe te passen dat het ook werkelijk leidt tot nog betere kwaliteit van zorg. In een van de volgende nieuwsbrieven komen we ongetwijfeld terug op de voortzetting van dit mooie project.